

ولاتيان لە پيوهەندى بەشە خوراکى مانگانە گلەي دەگەن

شاناز

*پاسەکانى خەتى راپەرین - ناو بازار لە دواى کاتژمێر 4 ئیوارەوه بۆ یەک نەفەر 500 دینار و وەر دەگرن و روژانى جهژن و مناسەباتى گشتى ئەوه دەیکەن بە 1000 دینار. شیاوی باسە ئەم کارەى خاوەن پاسەکان بۆتە هۆى نیکەرانى خەلك.

زیین

*پرەدهکەى نێوان چواقورنەو ناحیەى سەرچاوه بۆ ماوهى 2 مانگە دارماوهو تا ئیستاکەش چاک نەکرۆتەوه ئەمەش کیشەیهکى زۆرى بۆ خەلکى گوندهکان دروست کردووه. شیاوی باسە خەلکى گوندهکان چەندین جار داوایان لەشارەوانى کردووه، بەلام تا ئیستاکە وهلامى داواکەیان نەدراوهتەوه.

شاخەوان عومەر

* لەو روژانە بەرپرسيك كۆبوونەوهى بە فەرماندەبێهەکان کردبوو دواى قسەکردنى بۆیان وتبووى كۆ قسەى هەيه با بيكات.. ئەفسەريکيش وتبووى وهلاهی خەلك بە دەست ناو و بیکاره‌بابی و گرانی سووته‌مه‌نى زۆر هەرەسان و دلته‌نگ و بیزارن، بەلام بەرپرسيكەش خۆى لى تووره کردبوو و وتبووى دانیشه دانیشه ئەوه کەى کیشەيه تۆ باسى دهکەى..

کاوان

* پاش چاککردنەوهى پردى قلیاسان لەگەل یەكەم باران باریندا روخایه‌وه. شیاوی باسە پردى قلیاسان تەنها بەگل پینە کرابوو

نامانج سدیق

بانگەواز بۆ بەشداری نووسەران لە پرۆژەى

سالانەى لیکۆلینەوهى ئەکادیمی لەسەر

ژینۆساید و کۆمەلکوژی کوردان

نووسەران، شارەزایان و لیکۆلەرانی بەرپرسان ئاگادار دەکەینەوه، ناوه‌ندى چاک مەبەستى وایه سالانە پەرتهوکیك که کۆمەلک بەرهمى ئەکادیمی و زانستیانە لەخۆبگریت، لەسەر کۆمەلکوژی و پاکتای کوردان دەربکات.

مەبەست لەم پرۆژەیه‌دا: یه‌کەم: باشتر ناساندنى تاوانەکانى گەلکوژی، پاکتاو و کۆمەلکوژی که دژی گەلى کورد ئەنجام دراو، له ئاستیکى ئەکادیمی و بەرزدا. دووم: لیکۆلینەوه و قوولبوونەوه له هۆکار و مەبەستى بنچینه‌یى پشستی ئەو تاوانکاریانە و تیکه‌یشتیان. سێهەم: دۆزینەوهى میتۆدى گونجاو بۆ پیشگرتنى تاوانکاری لەو شێوانە لە داهاتویدا. چوارەم: تاوتوویی چارەسەرى گونجاو بۆ دۆزى کورد و سەقامگیرى ناشتى. بۆئەوهى بتوانین دەنگ و هاواری گەلى سته‌میدەى کوردستان بە باشترین شیوه

هیاودارین نووسەران و شارەزایان بەدەنگمانەوه بین

بۆ پەيوه‌نديکردن

ئیمایل:

Chak_org@yahoo.com

edi d

تەله‌فون:

0031152129446

004541577575

ناوه‌ندى چاک

2007.01.04

عیراق ولاتیکی دەولە‌مه‌نده، کانی نەوت و سەرچاوهى کشتوکالى هەيه، بەلام له‌ئاکامى ئەو شەهر و شۆزانهى که دهسته‌لاتدارانى به‌غداد بۆ گەله‌کەیان به‌دیارییان هینتاوه، به‌تابیه‌تى رژیمی به‌عس به‌هۆى په‌لاماردانى ولاتانى دراوسى و تەماع بازى خۆیانەوه عیراقیان به‌رهو ریزی ولاتانى هه‌زاره‌کانه‌وه بردووه.

له‌سایه‌ى ئەو دهسته‌لاتدارانه‌وه هه‌موو سامانى عیراق بۆ دانەوهى قەرزه‌کان تەرخان ده‌کرا، خەلك له‌مافه‌ ره‌واکانى خۆیان بى به‌ش بپوون. له‌ سالى 1996 به‌رنامه‌ى نەوت به‌رامبه‌ر به‌ خۆراک پیا‌ده‌کرا. ئەمەش ئومیدیکى گه‌وره‌ى به‌ گەلانى عیراق به‌خشى، ولاتیان بوژانه‌وه.

به‌رنامه‌ى نەوت به‌خۆراک خەلکى له‌هه‌ژارى و که‌مده‌رامه‌تى و برسپیه‌تى رزگار کرد. له‌کاتى ده‌ست پیکردنى به‌رنامه‌که‌و دابه‌شکردنى خۆراک، ولاتیان ئاهیکى گه‌رم به‌ده‌روونیاندا هات. به‌پێى به‌رنامه‌ى کۆبون و له‌کاتى خۆیدا خۆراک به‌سەر خەلك دابه‌ش ده‌کرا، به‌لام پاش ئازادکردنى عیراق، ئیستا ماوه‌ى دوو ساله‌ ئەو بره‌ خۆراکه‌ وه‌کو پێشوو دابه‌ش ناکرئ. که‌موکوورتى له‌ دابه‌شکردنى خۆراکدا هه‌يه.

ئه‌گه‌رچى پارەى به‌رنامه‌ى خۆراک که‌منه‌کراوه‌تەوه، به‌لام ئیستا که‌موکوورتیه‌کان ئاشکران و به‌دى ده‌کرین. بۆ ئەم به‌مه‌به‌سته‌ به‌ پێویستمان زانى راي خەلك له‌و باره‌وه وه‌ر‌بگرن، به‌وه‌هۆیه‌وه پرسپارمان له‌ چەند به‌ریزیک کرد: **کاتى عومەر سه‌عید، ولاتى:** ئەو خۆراکەى که وه‌رى ده‌گرن هه‌ر جارو شتی‌کمان بۆ دینن، به‌ پچر پچر ده‌مانده‌نن جارى برنج، جارى تۆچا، جاریکى دیکه‌ نيسک و نوک، یاخوود به‌چەند مانگیک سابوون و تايخمان ده‌ده‌ننى، به‌و شیوه‌یه‌ شته‌کان جیا به‌ جیا‌دیت. هه‌روه‌ها ئەو بره‌ خۆراکەى که له‌ مانگیکدا دابه‌ش ده‌کرئ زۆر که‌مه، پێویسته بۆمان زیاد بکرئ.

سه‌مفا عەلى نه‌جه‌د، ولاتى: ئەو بره‌ خۆراکەى وه‌رى ده‌گرن که‌متره‌ له‌چاو پێداویستیه‌کانى ژيان، جگه‌له‌وه زۆر جار جۆرى خۆراکه‌که‌ باش نییه‌ وه‌ک برنج و تۆچاو ئارد، هه‌ر جارەى جۆریکه، یاخوود هه‌ر مانگه‌و شتی‌ک نه‌هاتووه، به‌چەند مانگیک له‌وه دواتر دینن. ئایا هۆکارى ئەمه‌ چیه‌؟، یان به‌یه‌جگار خۆراکه‌که‌مان ناده‌ننى، ئەمەش ناکرئ هه‌ر زۆره‌و بۆ به‌شیکى تری خۆراکه‌که‌مان بچین

سه‌میل عومەر سه‌على، بریکار: هه‌رکاتى له‌ به‌غداه‌وه خۆراک بۆ سلیمانى نێردرا، له‌لایه‌ن کۆمپانیای بازرگانی خۆراکه‌وه بریکاره‌کانى خۆراک ئاگادار ده‌کرینه‌وه، هه‌روه‌ها به‌پێى کۆبون و ژماره‌ى خیزان خۆراک به‌ بايه‌مه‌کان ده‌دن، پاشانیش ئیمه‌ به‌ هه‌مان شیوه‌ به‌پێى کۆبون و ژماره‌ى ئەندامانى خیزان خۆراکیان به‌سەر دابه‌ش ده‌کەى. چى بگاته ده‌ستى ئیمه، دابه‌شى ده‌کەین. به‌ دلناییه‌وه به‌پێى کۆبون دابه‌شمان ده‌کەین و که‌مه‌ترخه‌مى ناکه‌ین. ئەرکى ئیمه‌ تەنها دابه‌ش کردنى خۆراکه‌که‌يه.

پاشان به‌ پێویستمان زانى له‌نزیکه‌وه گفتوگۆ له‌گەل به‌ریز (**وریا خدر محمد نه‌مین**) به‌ریوه‌به‌رى گشتى کۆمپانیای بازرگانی خۆراک له‌ سلیمانى بکه‌ین، سه‌باره‌ت به‌ دابه‌شکردنى خۆراک راو‌بۆ‌چوونى بزانین، بۆیه پرسیمان: **ئه‌و پارەیه‌ى بۆ خۆراک تەرخان کراوه، که‌منه‌کراوه‌تەوه، به‌لام بۆچى وه‌کو جارن دابه‌ش ناکرئ؟!، که‌موکوورتى له‌هاتنى خۆراکه‌کاندا هه‌يه؟ به‌رنامه‌ى داهاتووتان بۆ دابه‌ش کردنى خۆراک چیه‌؟**

به‌ریزینى به‌م شیوه‌یه‌ وه‌لامى داينه‌وه: **وه‌زاره‌تى بازرگانی به‌غداد له‌ ناردنى خۆراک به‌رپرسه‌ هه‌رکه‌موکووریه‌کى هه‌بیت له‌لای ئەوانه‌وه‌یه، هه‌چ تاوانى ئیمه‌ى تیدانیه‌يه. له‌لایه‌کى دیکه‌شه‌وه وه‌زاره‌تى بازرگانی به‌غداد خۆى خۆراک به‌سەر پارێزگاگان دابه‌ش ده‌کات، به‌ پێى ژماره‌ى دانیشوتوانى پارێزگاگان، به‌لام ئاگادارین وه‌زاره‌تى به‌غداد وه‌ک پێویست نه‌یتوانیوه ئەو بره‌ خۆراکه‌ دابه‌ش بکات، به‌تابیه‌تى له‌ سالى 2005 دا، له‌به‌ر بارى ئەمنى عیراق سه‌قام گیر نه‌بوو، نه‌یانقوانى مه‌واده‌کان بگه‌یینه‌ شاره‌که‌کان. هه‌روه‌ها خۆراکیکی گه‌یشتوته به‌غداد، به‌لام له‌به‌ر ناشارامى بارو‌دۆخى عیراق ناتوانریت بگه‌یه‌رنیت هه‌موو پارێزگاگان. به‌لگه‌شم بۆ قسه‌کانم 13-8-2005 وه‌زاره‌تى بازرگانی به‌غداد، بریاریدا به‌پاره‌ قه‌ره‌بووى ولاتیان بکاته‌وه، به‌رامبه‌ر ئەو بره‌ خۆراکه‌ى دابه‌ش نه‌کراوه. پارێزگاگانى کوردستان زۆرت‌رین قه‌ره‌بووى خۆراکیان به‌رکه‌وت،**

له‌به‌رئەوه‌ى خۆراک که‌متر بۆ کوردستان هاتبوو. ئەمەش بۆ وه‌زعی ئەمنى به‌غداد ده‌گه‌ریتەوه، که نه‌یانقوانى بوو خۆراک بگه‌یینه پارێزگاگان، به‌لام له‌ سالى 2006 وه‌زاره‌تى بازرگانی به‌غداد به‌رنامه‌ى تازه‌ترى گرتە‌به‌ر، به‌مه‌به‌ستى گه‌پاندنى خۆراک گریه‌ستیکى له‌گەل بازرگا‌نه‌کان مۆر کرد، تا خۆراک به‌ پارێزگاگان بگه‌ین. به‌وه‌ هۆیه‌وه له‌ سالى 2006 ریزه‌یه‌کى باش خۆراک گه‌یشته پارێزگاگانى عیراق و کوردستان. چونکه‌ بارو‌دۆخى کوردستان ئارام بوو، زۆریه‌ى کۆمپانیاکان گریه‌ستیان بۆ کوردستان ده‌کرد. ئیمه‌ به‌رده‌وام هه‌ول ده‌ده‌ین خۆراک زیاد بکریت و باشترین جۆرى بگاته ده‌ستمان، به‌ پێى داخواییه‌کانى کۆمه‌لانى خەلكى کوردستان بێت. دیاره‌ له‌ سالى 2007 خۆراک دابه‌ش کردن به‌رده‌وام ده‌بى، به‌لگه‌شمان کۆبونى خۆراکى سالى 2007 له‌چاپ کردنايه، به‌ ئومیدى ئەوه‌ى له‌ ناوه‌راستى مانگى کانوونى دووم، بگاته پارێزگاگان و دابه‌ش بکریت. له‌ دوا و ته‌شمانا به‌گشتى زۆر سوپاسى رۆژنامه‌کان ده‌کەم که سه‌ر‌دانمان ده‌کەن، ده‌خووزن له‌ نزیکه‌وه له‌ چۆنیه‌تى هینان و دابه‌شکردنى خۆراک له‌یه‌ک بگه‌ین، به‌لین ده‌ده‌ین که به‌ دلسۆزى ئیش بکه‌ین، به‌شه‌ خۆراک به‌سەر هاو‌لاتیاندا دابه‌ش بکه‌ین، ده‌خووزم که هاو‌لاتیان له‌نزیکه‌وه له‌چۆنیه‌تى دابه‌ش کردنى خۆراک تیکه‌ین.

به‌یاننامه‌ى خۆیندکارانى مانگرتووی کۆلیژی په‌روه‌ردەى بنه‌ره‌تى - زانگۆی سلیمانى

ئیمه‌ وه‌کو خۆیندکارانى کۆلیژی په‌روه‌ردەى بنه‌ره‌تى له‌ رۆژى سێ شە‌مه‌ ریکه‌وتى 19-12-2006 یاداشتنامه‌ى داواکاری و هۆکاره‌کانى داواکاریه‌که‌مان هاو‌پێچ له‌گەل ئیمزای سه‌رجه‌م خۆیندکارانى کۆلیژه‌که‌مان گه‌يانبووه‌ته به‌ره‌ست هه‌ریه‌ک له‌ سه‌ر‌و‌ک به‌شه‌کانى (ماتماتیک و کۆمپیوتەر- زمانى ئینگلیزى- زانسته کۆمه‌لایه‌تیه‌که‌ن- په‌روه‌ردەى وه‌ر‌زیشى)، وه‌ راگرابه‌تى کۆلیژو سه‌ر‌و‌کایه‌تى زانگۆی سلیمانى، هه‌روه‌ها له‌ ریکه‌وتى 21-12-2006 هه‌مان یاداشتنامه‌ گه‌یشتووه‌ته وه‌زاره‌تى خۆیندنى بلاو تووژینه‌وه‌ى زانسته، که تايادا هاتووه تا ریکه‌وتى 26-12-2006 چاوه‌روانى وه‌لامى به‌ریزبان ده‌بین، به‌ پێچه‌وانه‌وه ناچار ده‌بین هه‌لو‌بستی تر بگرته‌ به‌ر.

1- خۆیندکارانى کۆلیژه‌که‌مان له‌رووى ناستى زانسته‌یه‌وه هه‌ر به‌شه‌و پسپۆرى خۆى و ته‌کنیکى وانه گوتسه‌وهو شیوازی په‌روه‌ردەى هاو‌چەرخ و وانه‌کانى ده‌روون‌زانى تايه‌ت به‌ هه‌زه‌کار به‌ته‌ه‌واوى ئاماده‌کراو و سازدراون بۆ بوونه

دوچار دوکانه‌کانى خوار دادگه‌ رووخینرا...

فوتو: نارام سدیق